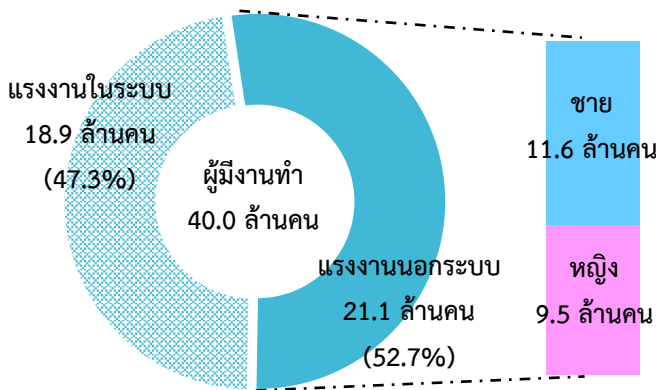

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

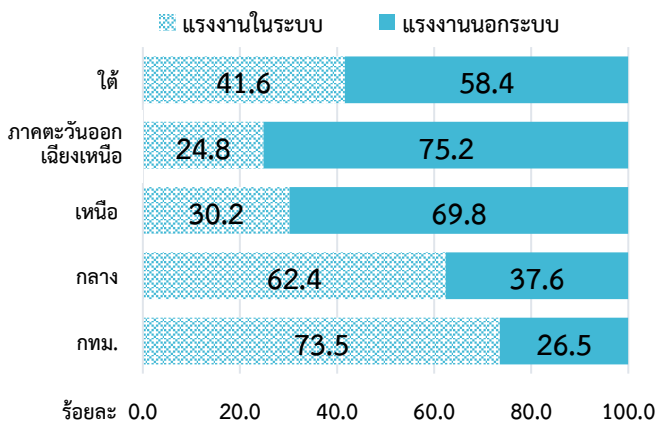
การสำรวจแรงงานนอกระบบ จัดทำขึ้นครั้งแรกในปี 2548 และดำเนินการจัดทำเป็นประจำทุกปี โดยดำเนินการสำรวจพร้อมกับการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ในไตรมาสที่ 3 (กรกฎาคม – กันยายน) เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนลักษณะทางประชากรและลักษณะการทำงาน ตลอดจนปัญหาที่เกิดจากการทำงานของแรงงานนอกระบบ โดยแรงงานนอกระบบ หมายถึง ผู้มีงานทำที่ไม่ได้รับความคุ้มครอง หรือไม่มีหลักประกันทางสังคมจากการทำงาน ซึ่งผลการสำรวจในปี 2567 สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

จำนวนแรงงานนอกระบบ จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2567

ในปี 2567 แรงงานนอกระบบมีจำนวนมากกว่าแรงงานในระบบประมาณ 2.2 แสนคน จากผู้มีงานทำทั้งสิ้น 40.0 ล้านคน เป็นแรงงานนอกระบบ 21.1 ล้านคน (ร้อยละ 52.7) และเป็นแรงงานในระบบ 18.9 ล้านคน (ร้อยละ 47.3) โดยแรงงานนอกระบบเพศชายมีจำนวนมากกว่าเพศหญิง

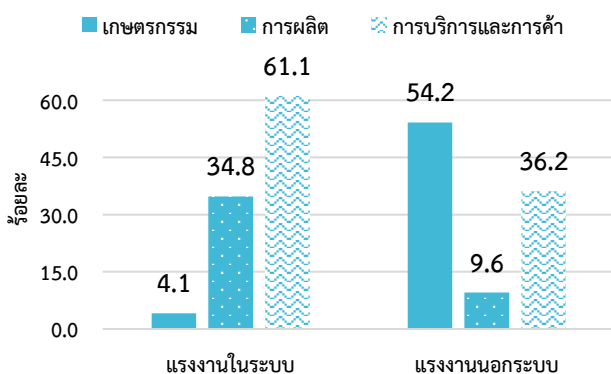
สัดส่วนของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามภาค พ.ศ. 2567

การกระจายตัวของแรงงานนอกระบบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสัดส่วนของแรงงานนอกระบบมากที่สุด คือ ร้อยละ 75.2 รองลงมาเป็นภาคเหนือ ร้อยละ 69.8 และภาคใต้ ร้อยละ 58.4 ส่วนในกรุงเทพมหานครและภาคกลางมีแรงงานนอกระบบน้อยกว่าแรงงานในระบบ

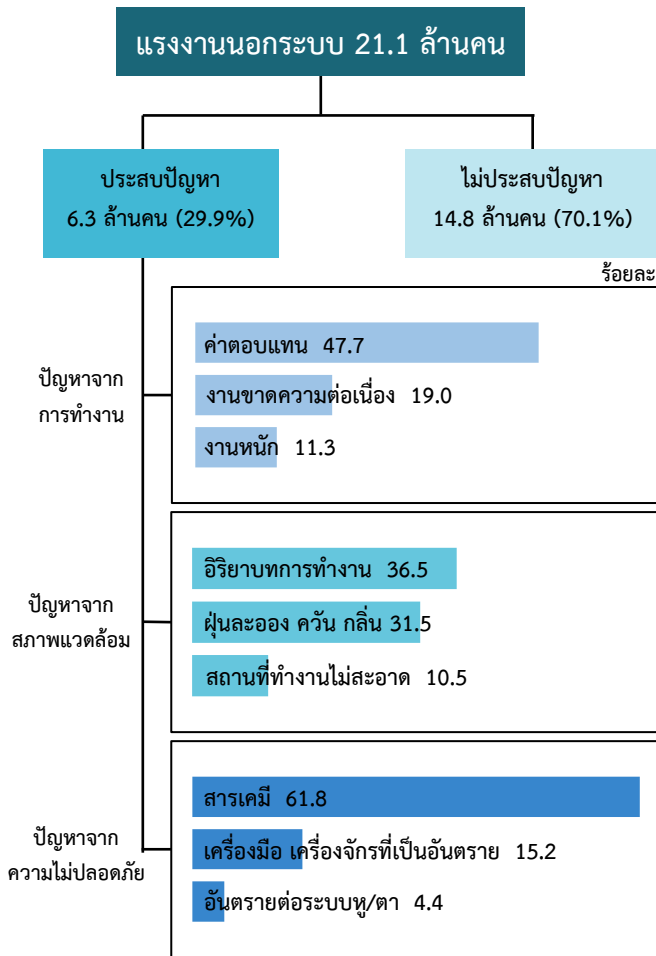
ร้อยละของแรงงานในและนอกระบบ จำแนกตาม

กิจกรรมทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2567

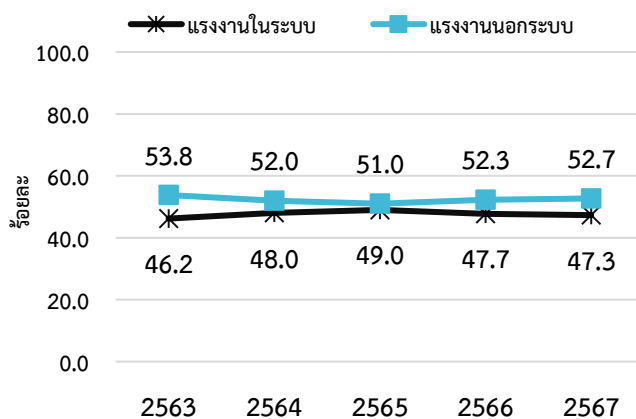
กิจกรรมทางเศรษฐกิจของแรงงานนอกระบบมากกว่าครึ่งทำงานอยู่ในภาคเกษตรกรรม มีจำนวน 11.4 ล้านคน หรือร้อยละ 54.2 รองลงมาทำงานในภาคการบริการและการค้า ร้อยละ 36.2 และภาคการผลิต ร้อยละ 9.6 ขณะที่แรงงานในระบบทำงานอยู่ในภาคการบริการและการค้ามากที่สุด รองลงมาเป็นภาคการผลิต และภาคเกษตรกรรม

ร้อยละของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามปัญหา เกี่ยวกับการทำงานที่สำคัญ พ.ศ. 2567

* หมายเหตุ : แรงงานนอกระบบ 1 คน อาจจะมีปัญหาได้มากกว่า 1 ด้าน

แนวโน้มของแรงงานในและนอกระบบ พ.ศ. 2563-2567

จำนวนแรงงานนอกระบบที่ประสบปัญหา 6.3 ล้านคน หรือร้อยละ 29.9 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด โดยปัญหาที่พบ มีดังนี้

1) ปัญหาจากการทำงาน พบว่าแรงงานนอกระบบร้อยละ 47.7 ประสบปัญหาเรื่องค่าตอบแทน รองลงมา เป็นงานขาดความต่อเนื่อง ร้อยละ 19.0 และงานหนัก ร้อยละ 11.3

2) ปัญหาจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน ที่แรงงานนอกระบบประสบมากที่สุด คือ อิริยาบถในการทำงาน (ไม่ค่อยได้เปลี่ยนลักษณะท่าทางในการทำงาน) ร้อยละ 36.5 มีฝุ่น ละออง คิววัน กลิ่น ร้อยละ 31.5 และสถานที่ทำงานไม่สะอาด ร้อยละ 10.5

3) ปัญหาจากความไม่ปลอดภัยในการทำงาน พบว่า แรงงานนอกระบบร้อยละ 61.8 ประสบปัญหาจากสารเคมี รองลงมาคือ ปัญหาจากเครื่องจักร เครื่องมือ ที่เป็นอันตราย ร้อยละ 15.2 และประสบอันตรายต่อระบบหู/ตา ร้อยละ 4.4

ในช่วงปี 2563-2567 แรงงานนอกระบบมีแนวโน้มลดลงในช่วง 3 ปีแรก ตั้งแต่ปี 2563 ร้อยละ 53.8 จนถึงปี 2565 ร้อยละ 51.0 และค่อยๆ เพิ่มขึ้นจนถึงปี 2567 เป็นร้อยละ 52.7